

FAKULTETS RAPPORT – UTDANNINGSMELDING STUDIEÅRET 2003/2004

1. Innledning

Fakultetet gjennomførte den nye studieplan for mastergradsstudiet i rettsvitenskap med virkning fra studieåret 2003/2004. Den nye studieplanen medfører en reduksjon i samlet studietid på ett år i forhold til det gamle studieopplegget. I tillegg er studieplanen modularisert (se vedlegg 1), og i det pedagogiske opplegget av de enkelte kurs er fokus lagt på problembasert læring gjennom bl.a. bruk av ulike former for grupper, obligatorisk ukentlig skriving av oppgaver med tilbakemeldingen i løpet av de tre første årene (se vedlegg 2), bruk av Classfrontier, samt endring av prøvingsformene. De fleste kurs har en kombinasjon av hjemmeksamen og slutteksamen. Ved hjemmeksamen gis det skriftlig tilbakemelding med karaktervurdering. Tilbakemeldingen gis før slutteksamen i kurset.

For de studentene som allerede hadde påbegynt det juridiske studium etter gammel studieplan, har fakultetet etablert ulike overgangsordninger for gjennomføringen av studiet, og vedtatt tidsplaner for avvikling av eksamener etter det gamle systemet. Konsekvensen av dette er at fakultetet, til og med våren 2006, vil ha studenter som gjennomfører det juridiske studium etter kombinasjon gammel og ny studieplan (se vedlegg 3).

All informasjon om de enkelte kurs med pensumlitteratur, timeplan, oppgaver og forelesernes presentasjoner legges ut på Studentportalen som også benyttes til meldinger til de enkelte årskull og grupper.

I det nye studieopplegget er det ikke åpnet for privatister. Fakultetet arbeider med planen for et desentralisert studieopplegg knyttet til de tre første årene av mastergradsstudiet.

2. Studieåret 2003/2004

Studieåret 2003/2004 har vært sterkt preget av implementeringen av den nye studieplanen med alle overgangsordninger for "eldre" studenter til både 2., 3. og 4. studieår samt mastergradsoppgave, samtidig som det opprettholdes undervisning og eksamen etter den gamle studieplanens opplegg for 2., 3. og 4. avdeling.

Opptaksrammen til det 1. studieåret var satt til 350 studenter, mens hele 417 studenter svarte ja til studieplass. Søknader om permisjon og ikke fremmøtte til studiestart, reduserte studenttallet på 1. studieår til 336. I tillegg kom 230 studenter fra det gamle studieopplegget som fikk overgangsordning til 2. og 3. studieår i den nye studieplanen. Til opplegget for 4. studieår var det 35 studenter som valgte overgangsordningen, mens 12 studenter påbegynte masteroppgaven i vårsemesteret 2004. Fakultetet hadde i høstsemesteret 2003 samlet 2.236 studenter og i vårsemesteret 2004 et studenttall på 2.004.

2. Kvalitetsarbeidet

Overgangen til den nye studieplanen har medført et langt større plan- og oppfølgingsarbeid for den enkelte kursansvarlige enn det som har vært tilfelle tidligere. I tillegg til endrete tidsrammer for de enkelte kursene med konsekvenser for faginnhold, har fakultet også lagt føringer på antall forelesninger i forhold til kursenes antall studiepoeng. Kursansvarlige i de tre første studieårene har hatt ansvar for utarbeidelse av oppgaver som arbeidsgruppene og storgruppene skal ha som ramme for sitt arbeid (jf vedlegg 2). Kursansvarlig er også ansvarlig for nivåkontrollen ved alle tellende prøver.

For å sikre kvaliteten og få grunnlag for forbedringer, etablerte fakultetet to evalueringsopplegg; en følgeevaluering av studentene på 1. studieår, og referansegrupper for 1. – 3. studieår.

Følgeevalueringen

Studentene på 1. studieår har fylt ut fem spørreskjemaer i løpet av studieåret. Ett skjema første dagen de begynte på fakultetet, ett skjema etter forprøvene og så etter hvert kurs. Resultatene er lagt inn i SPSS, og de kursansvarlige har fått frekvensutskriften på de spørsmål som har vært knyttet til deres kurs. En samlet evalueringsrapport er under utarbeidelse. Den vil foreligge innen utgangen av september.

Referansegrupper

Studentene i de tre første studieårene har gjennom gruppestrukturen valgt en representant som har representert dem i møter knyttet til de enkelte kurs gjennom hele studieåret. For hvert kurs har det vært avholdt to møter med to timers varighet. Ett møte tidlig i kurset, men slik at studentene har fått erfart både forelesninger, gruppe- og storgruppesamlinger, og ett møte mot slutten av kurset. Foruten studentrepresentantene har kursansvarlig, pedagogisk rådgiver og studieårsansvarlig vært til stede. Alle møtene har fulgt et fast temaopplegg for lettere å systematisere referatene fra møtene (jf vedlegg 4). Kjernen i temaopplegget har vært gruppeoppgavene med skriving og kommentering. Referatene har vært tilgjengelige for studentene via referansegruppedeltakerne. Fra høstsemesteret 2004 vil referatene bli lagt ut på nettet.

Fra lærerhold har det vært hevdet at denne formen for evaluering har vært langt mer verdifull enn bruken av spørreskjemaer, og at det etter det første møtet har vært mulig å endre på enkelte deler av opplegget. Referansegruppemøtene har klart gitt grunnlag for kvalitetsforbedringer. Tidligere nevnte evalueringsrapport vil for 2. og 3. studieår være basert på referansegruppemøtene.

Arbeidsgruppelederne

Studentene i de to første studieårene er delt i grupper på 10 – 12 studenter i hver med en viderekommen student som gruppeleder. Gruppelederne er gitt pedagogisk opplæring etter studiepoengmodellen (jf vedtak i UiBs styre 23.10.2003).

Gruppelederne har hatt regelmessige møter med de kursansvarlige for gjennomgang av de oppgavene studentene skulle arbeide med. De kursansvarlige har skrevet utdypende veiledninger for gruppeledernes bruk av oppgavene med fremheving av materielle og metodiske problemstillinger gruppen burde ledes mot å diskutere og vurdere.

Gruppelederne har gitt minimum tre skriftlige kommentarer på den enkelte studentens besvarelser pr kurs. Mange av de kursansvarlige har vært inne i de virtuelle grupperommene og fulgt med i studentenes skriftlige arbeid. Noen kursansvarlige har ut fra dette benyttet

anledningen til legge ut på nettet en del utdypende kommentarer til problemstillinger tatt opp i studentenes besvarelser.

Noen av de kursansvarlige har benyttet arbeidsgrupelederne i sitt evalueringsarbeid ved å samle dem etter gjennomført kurs for å få del i gruppeledernes erfaringer med bl.a. gruppeoppgavene.

Storgruppelederne

Storgruppelederne - vitenskapelig tilsatte – har hatt ansvar for grupper sammensatt av studentene i tre arbeidsgrupper. Utgangspunktet for disse gruppemøtene har også vært oppgaver gitt av kursansvarlig. Som for arbeidsgrupelederne har kursansvarlig hatt møter med storgruppelederne for gjennomgang av oppgavene. Storgruppelederne har for studentene på 3.studieår, hvor arbeidsgruppene er selvstyrte, gitt skriftlige kommentarer på studentenes besvarelser.

Studieårsansvarlige

Implementeringen av ny studieplan, etablering av overgangsordninger og samtidig opprettholdelse av gamle undervisnings- og eksamensopplegg, har medført en enorm omlegging av de studieadministrative rutinene.

Studieadministrasjonen har derfor opprettet ordningen med en studieårsansvarlig for hvert studieår i det nye mastergradsstudiet. Den studieårsansvarlige er administrativt ansvarlig for alle forhold knyttet til det aktuelle studieåret; bl.a. oppsett av timeplan, romreservasjoner, opprettelse av grupper og etablering av virtuelle gruppe- og storgrupperom, kontrakter for gruppeledere og sensorer, gjennomføring av eksamen, saksbehandling av klager og kontroll med at den enkelte student har oppfylt de obligatoriske betingelsene for å få avlegge eksamen i de enkelte kurs.

Arbeidet med utdanningsplaner, og eventuelle endringer av disse er samlet hos studieveileder.

For å kvalitetssikre alle studieadministrative rutiner, holder studieseksjonen på å fullføre arbeidet med en nettbasert rutinehåndbok.

3. Resultater

I vedlegg 5 er vist karakterstatistikk for studieåret 2003/2004. Den øverste rammen viser kursene i den nye studieplanen med kraftige skillestreker mellom de enkelte studieårene. Første studieår øverst.

Den nederste rammen viser karakterstatistikken for studenter i den gamle studieplanen med henholdsvis 1. – 4.avdeling høsten 2003 og våren 2004.

Statistikken viser en markant forskjell i stryk mellom ny og gammel studieplan, henholdsvis 2.5% mot 22.4%, samt at frafall også er forskjellig i de to studieoppleggene. Frafall i det nye studieopplegget kan i alt vesentlig forklares med studenter som ikke har oppfylt de obligatoriske kravene i enkelte kurs for å få gå opp til avsluttende eksamen.

Fra flere kursansvarlige er det blitt hevdet at kvaliteten på studentenes eksamensbesvarelser er langt bedre nå enn tidligere, og at dette må ha sammenheng med den trening studentene i det nye studieopplegget nå får i problemløsning, bruk av juridisk metode og skriftlig presentasjon av løsningsforslag.

4. Kvalitetsarbeidet som grunnlag for ressursstyring

Fakultetet har utarbeidet en regnearkbasert økonomimodell for hele den nye studieplanen, men har ikke full ressursmessig oversikt på grunn av alle overgangsordningene og avviklingen av den gamle studieplanen.

Den nye studieplanen med sine faglige ambisjoner er i tråd med Kvalitetsreformens intensjoner. Den nye planen med oppfølging og tilbakemeldinger til studentene er langt mer ressurskrevende enn den gamle studieplanen og de rammene fakultetet hadde som inngangsgrunnlag for studieåret 2003/2004.

Arbeidet med en vesentlig endring av sensorkostnadene, vil ikke gi det økonomiske handlingsrommet som er nødvendig for å ivareta de faglige ambisjoner som er nedfelt i Kvalitetsreformen og i det nye mastergradsstudiet.

5. Kvalitetsarbeidet videre

I studieåret 2004/2005 vil det bli gjennomført en ny følgeevaluering med spørreskjemaer for kull 2 i 1.studieår, og bruken av referansegrupper vil bli videreført for 1. – 3.studieår.

Undervisnings- og eksamensutvalget vil i sitt septembermøte ta stilling til hvilke andre kurs innen 4.studieår og av valgfagene som i dette studieåret skal være gjenstand for egen evaluering.

Evalueringene viser at det pedagogiske opplegget for storgruppesamlingene ikke fungerer optimalt. Det vil for høsten 2004 være en prioritert oppgave å vurdere og prøve ut hvordan storgruppesamlingene kan forbedres, og dermed bli det adderende virkemiddel i studentenes læreprosess som intensjonen med dette tiltaket er ment å være.

Fakultetet har ved overgangen tilsatt en rekke yngre kandidater i universitetslektorstillinger. Disse er unntatt ordningen med universitetspedagogisk skoling. Fakultetet vil nå i høst gjennomføre et eget pedagogisk seminar for denne stillingsgruppen.

I studieåret 2003/2004 har enkelte kursansvarlige levert sine evalueringsrapporter med forslag til forbedringer. Denne formen for rapportering vil bli systematisert fra og med dette studieåret.

For sensorkorpset har overgangen til både ny studieplan og karaktersystem vist at det kan være et behov for å samle de eksterne sensorene til en gjennomgang av studieplan for masterstudiet med intensjoner og prøveformer, samt på konkrete eksempler drøfte vurderinger.

Fakultetet ser på bruk av programsensorer som et verdifullt tiltak i kvalitetsarbeidet, men vil først vurdere de økonomiske konsekvenser ved en slik ordning før den eventuelt etableres.

5. Kvalitetsforbedrende tiltak fakultetet ikke har styring med

Fakultetet ønsker å få etablert en nettbasert innsending av hjemmeeksamener. Utprøvingen av nye funksjoner i Classfrontier er nå sentralstyrt ved UiB, og ikke gitt den prioritet som fakultetet kunne ønske. Fakultetet mener det er uheldig at fakultetet må vente med å

videreutvikle sin bruk av nettbaserte opplegg fordi sentrale ressurser må brukes på andre fakulteter for å få dem til å ta i bruk de basale bruksfunksjoner.

Ved oppstartingen av dette studieåret var det store problemer med å få samsnakkingen mellom FS og Classfrontier til å fungere slik at fakultetet fikk på plass alle arbeidsgrupper til undervisningsstart 9.august. Stor innsats og mye overtid av enkelte tilsatte ved Utdanningsavdelingen reddet fakultet ut av en kaosartet situasjon.

/ . 5 vedlegg